

TVR – 11 iunie 2009

În România, crimele comunismului sunt considerate infracțiuni de drept comun!

Torturile, mutilările, internările forțate ale disidenților anticomuniști în spitale de psihiatrie sunt considerate de justiția din România infracțiuni de drept comun. Iar autorii nu pot fi trași la răspundere, întrucât faptele lor s-au prescris.

În alte state din Europa, atrocitățile comunismului sunt considerate crime împotriva umanității și, prin urmare, nu se prescriu.

În România, cu doar câteva excepții - cei care au ordonat și pus în aplicare ordinele Securității nu au fost pedepsiți nici până astăzi. Specialiști în cercetarea crimelor comunismului atrag atenția că autoritățile judiciare refuză să transpună în Codul Penal național o convenție la care statul român a aderat în urmă cu 40 de ani. Aceasta interzice prescrierea crimelor de război și a celor comise împotriva umanității.

<http://www.tvr.ro/articol.php?id=64170>

Cotidianul – 11 iunie 2009

Marius Oprea, învins de Securitate

Aproape 10.000 de oameni executați de Securitate și nici un vinovat băgat după gratii din cauza lacunelor legislative. Acesta este bilanțul trist făcut de istoricul Marius Oprea, șeful Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului.

„Am descoperit recent că s-au jucat cu noi”, a declamat ieri Marius Oprea la o dezbatere despre crimele comunismului și aplicarea dreptului internațional, referindu-se la eșecul condamnării foștilor tortionari, la care au pus umărul oamenii din vechiul sistem păstrați în funcții-cheie, în special în Justiție. Acesta a exemplificat cu cazul căpitanului Nicolae Briceag, fost șef al Securității Dej în anii '50, despre care Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului din România (IICCR), condus de Oprea, a găsit dovezi că a ucis personal 16 persoane și care a rămas necondamnat.

„Probele adunate au constituit trei dosare, iar rudele au primit o rezoluție care arată că dosarul a fost încă de la început direcționat către soluția neurmării penale”, a spus Oprea, care susține că sub regimul comunist au fost omorâți între 8.000 și 10.000 de oameni.

„Sunt oameni care au dispărut din familiile lor și au fost executați, însă există încă refuzul de a considera crimele comunismului pe aceeași treaptă a judecății cu crimele săvârșite în numele nazismului”, a acuzat Oprea.

Încercarea de a face condamnabile aceste crime prin Codul penal a fost zădărnicită de Ministerul Justiției, a arătat și Raluca Grosescu, șefa Serviciului de Documentare-Cercetare a IICCR. Institutul a solicitat în 2007 Ministerului Justiției să transpună integral în Codul penal

Convenția asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității, pe care România a semnat-o în 1969. „IICCR cerea atât sancționarea crimelor împotriva umanității, cât și includerea prevederii «sunt imprescriptibile, indiferent de data la care au fost comise».

La o discuție informală cu un responsabil din Ministerul Justiției care lucra la modificarea Codului, acesta a spus «pe noi nu ne interesează dreptul internațional», a acuzat Raluca Groseșcu. Oficial, motivul pentru care Ministerul Justiției a respins propunerea IICCR a fost acela că ar încălca principiul neretroactivității. „S-a ratat astfel singura soluție de a crea o breșă în acest principiu. Încadrarea juridică a crimelor comunismului în categoria crimelor imprescriptibile este, așadar, imposibilă și, astfel, ofițeri de Securitate care au torturat oameni trăiesc liniștiți cu pensii de cinci ori mai mari decât salariul minim în România”, a spus Raluca Groseșcu.

Ulterior, IICCR a încercat să sensibilizeze Ministerul Justiției și cu alte argumente, sperând să obțină declanșarea termenelor pentru imprescriptibilitate, fie din 1999, de la înființarea CNSAS, instituție care deține documentele ce pot fi aduse probe în astfel de procese, fie din 2005, anul înființării IICCR, desemnat să investigheze crimele comunismului. „În Polonia, aceasta a fost soluția de a condamna crimele comunismului: termenele pentru imprescriptibilitate au început să curgă din 1999, când s-a înființat Institutul Memoriei Naționale”, a exemplificat Raluca Ursachi, cercetător la Universite Paris I Pantheon Sorbonne.

http://www.cotidianul.ro/marius_oprea_invins_de_securitate-87897.html

Ziua – 11 iunie 2009

De ce nu vom avea niciodată un "Nurnberg" al comunismului în România

Codul Penal românesc nu pedepsește crimele împotriva umanității, în ciuda faptului că România este semnatară unor convenții internaționale ce incriminează acest tip de infracțiuni. Iar judecătorii români nu iau în considerare crimele comunismului ca și crime împotriva umanității, deși dreptul internațional prevalează în fața dreptului intern. "Practic, în acest moment, ne aflăm în fața unei situații în care România nu mai poate să judece crimele comunismului, pentru că totul este prescris". Aceasta a fost una din cele mai sumbre realități subliniate joi de șeful Serviciului Documentare-Cercetare din cadrul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR), Raluca Groseșcu, cu ocazia lansării cărții "Justiția penală de tranziție. De la Nurnberg la postcomunismul românesc".

"În contextul în care România și-a luat angajamentul la nivel internațional în ceea ce privește sancționarea crimelor împotriva umanității, ele (crimele comunismului, n.red.) nu pot fi sancționate din cauza imunității în Codul Penal. Crimele comunismului sunt văzute (în Codul Penal, n.red.) ca niște crime ordinare, iar cei care le-au săvârșit trăiesc în momentul de față cu pensii de cinci ori mai mari decât salariul mediu pe economie în România", a rezumat reprezentantul IICCR situația curentă a aducerii în fața Justiției a crimelor comunismului.

Lansarea cartii mentionate mai sus, scrisa de doi membri ai Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului in Romania, Raluca Grosescu si Raluca Ursachi, a fost insotita de o dezbatere despre situatia aducerii in fata Justitiei a crimelor comise de reprezentantii sistemului represiv comunist de dinainte de 1989. La eveniment au participat presedintele IICCR Marius Oprea, presedintele Pro Democratia Cristian Parvulescu, profesorul Iulia Motoc - membru in Comitetul pentru Drepturile Omului al ONU, fostul presedinte Emil Constantinescu si reprezentanti ai Fundatiei Konrad Adenauer, care au avut initiativa dezbaterii.

De remarcat ca majoritatea participantilor la dezbatere a subliniat ceea ce pare sa fie imposibilitatea aducerii in fata Justitiei, in viitorul previzibil, a celor care au comis, in numele regimului comunist, crime impotriva populatiei din Romania. De altfel, faptul ca aceasta dezbatere salutară si lansarea acestei carti necesare sunt realizate abia in 2009, in contextul in care prea putini din cei care au comis crime impotriva poporului roman in numele sistemului represiv comunist sunt condamnati, este o dovada in sine a lipsei de forta a Justitiei romanesti in fata crimelor comunismului.

Eterna diferentiere nedreapta: crimele nazismului versus crimele comunismului

Despre crimele comise de reprezentantii sistemului comunist impotriva romanilor, presedintele IICCR, Marius Oprea, a declarat: "Cred ca nu putem vorbi de iertare cand ea nu e ceruta. (...) O ideologie nu poate fi adusa in fata Justitiei. Dar cei care au ucis si torturat trebuie adusi in fata Justitiei si pedepsiti. (...) Din nefericire, am descoperit modul in care organele abilitate trateaza aceste cazuri de crime ale comunismului pe care le investigam noi".

"Exista un refuz de a considera crimele comunismului (cu aceeasi masura, n.red.) ca si crimele nazismului", a deplans situatia Marius Oprea. "Crimele comunismului nu trebuie sa fie prescriptibile", a adaugat el.

Intelectualitatea din Occident a pus batista pe tambal in cazul crimelor comunismului

Profesorul Iulia Motoc, membru in Comitetul pentru Drepturile Omului al ONU, a spulberat, politicos, speranta ca juristii vor repune crimele comunismului acolo unde merita, adica in sala de judecata. "Va voi dezamagi, dar noi, juristii, nu aducem solutia magica in acest caz. Nu putem oferi noi aceasta solutie magica", a declarat Iulia Motoc, acuzand interese politice care interfereaza cu chestiunea crimelor comunismului. Desi nu a dat amanunte suplimentare despre aceste interese politice, Iulia Motoc a confirmat ca "a existat un pact al intelectualitatii din Vest cu cea din Est in a nu condamna comunismul". Cristian Parvulescu a lasat si el de inteles ca crimele comunismului ar trebui sa aiba acelasi statut juridic cu crimele nazismului, amintind caracterul totalitar al celor doua sisteme drept liantul dintre acestea.

Iliescu si Ceausescu, semnatarii de amnistii ce ingroapa crimele comunismului

La randul ei, Raluca Grosescu a amintit principalele piedici juridice care se afla in calea punerii sub acuzare a celor suspectati sau cunoscuti ca au comis crime, in numele sistemului comunist, in Romania. Unul din cele mai dificile aspecte care impiedica judecarea crimelor impotriva comunismului este reprezentat de amnistii, numele lui Ion Iliescu fiind, alaturi de cel al lui

Nicolae Ceausescu, dezvaluit de reprezentanta IICCR ca si oficial al statului roman care a dat astfel de amnistii (Ceausescu in ianuarie 1988, iar Iliescu in ianuarie 1990).

Prescriptia unor infractiuni, din cauze de vechime, aflata in sistemul penal romanesc, este o alta cauza majora a imposibilitatii judecarii crimelor comunismului din Romania, a adaugat Raluca Grosescu. Asta spre deosebire de cazul Germaniei, unde pentru omucidere, spre exemplu, nu exista posibilitatea prescriptiei.

O solutie pentru depasirea prescriptiei a fost oferita tot de Raluca Grosescu: pentru ca crimele comunismului sa poata fi luate in considerare in Justitie, ele trebuie sa fie considerate imprescriptibile, adica incluse (pe buna dreptate, n.red.) in cadrul sectiunii de "crime impotriva umanitatii". Problema este ca in Codul Penal romanesc nu sunt pedepsite crimele impotriva umanitatii, desi Romania este semnatara unor conventii internationale care incrimineaza acest tip de infractiune.

Reprezentantul roman in Comitetul pentru Drepturile Omului al ONU, Iulia Motoc, a venit cu o solutie, evidentiind faptul ca Justitia romana ar trebui sa ia in considerare crimele comunismului ca si crime impotriva umanitatii: "Dreptul international prevaleaza in fata dreptului intern, deci pur si simplu judecatorii romani trebuie sa aplice dreptul international, care condamna crimele impotriva umanitatii". Totusi, Iulia Motoc a admis ca in Romania nu se cunoaste nici pe departe asa cum ar trebui, la nivel de Justitie, legislatia internationala, cu toate ca Dreptul international prevaleaza in fata dreptului intern.

<http://www.ziua.net/news.php?data=2009-06-11&id=30431>

Observatorul Cultural – 22 octombrie 2009

AVALON. Când justiția judecă trecutul

Răfuiala cu trecutul, închiderea cutiei Pandorei pe care prezentul o moștenește de la predecesorii săi – părinți, bunici, străbunici și strămoși –, noile starturi istorice nu sînt doar niște operațiuni simbolice în viața comunităților umane. Dimpotrivă, experții în mituri atrag atenția asupra importanței enorme pe care „reînnoirea” o are în raport cu „învechirea” și erodarea timpului, dar și cu „eterna reîntoarcere”, cu circularitatea temporală, cu alte teme fundamentale ale gîndirii mitice.

Părăsirea preistoriei și a abordărilor specifice omului arhaic nu a însemnat nicidecum pierderea oricărei legături cu vechea identitate a omului sacru și nici saltul în istorie nu a presupus abandonarea raportării la sacru înțeles ca dimensiune fundamentală, arhetipală, a oamenilor. Așa după cum practicile religioase din modernitate nu consumă integral raportările individului și ale colectivității la sacru, identificîndu-se pe bună dreptate un scenariu religios și o dimensiune ritualică pînă și în politica declarat laică și atee a stalinismului, la fel, nici despărțirea de trecut nu s-a emancipat integral de tipul de raportări pe care le presupuneau logicile arhaice.

În mod concret, separarea Germaniei postbelice de nazism, la nivel oficial, sau cea a României de comunism sînt operațiuni complexe de desprindere și autoscopie procedurală, care pot fi observate în mai multe planuri. Organizarea de simpozioane și conferințe menite să dezbată critic aceste trecuturi problematice, fondarea de institute specializate în analiza critică a regimurilor condamnate, instituirea unor comisii de experți care să elaboreze documente sintetice referitoare la caracterul vechilor guvernări, zilele festive sau comemorative legate, într-un fel sau altul, de situațiile ce se doresc lăsate în urmă sînt doar cîteva dintre procedurile prin care prezentul închide trecutul în incinta etanșă care să îi permită un nou început.

Raluca Groseșcu și Raluca Ursachi au ales să se ocupe cu cercetarea despărțirii de trecut prin apelul la drept și la expertii din tribunale. Ele au publicat un volum intitulat *Justiția penală de tranziție. De la Nürnberg la postcomunismul românesc* (Iași, Editura Polirom&Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România, 2009, 288 p.) în care abordarea chestiunii aducerii trecutului contemporan în boxa acuzațiilor se face pornind de la un paradox. Autoarele observă că, în pofida percepției curente, în țara noastră au avut loc foarte multe procese referitoare la trecutul dictatorial, în comparație cu alte țări din regiune. Observația evidențiază beneficiile abordărilor comparatiste, care permit ieșirea de sub imperiul simplei impresii și plasarea evaluărilor de acest fel pe un teren mai solid. Totodată, însă, arată implicit și faptul că, în cazul respectiv, însumarea cantitativă de cazuri nu are drept rezultat senzația – curentă în multe straturi ale populației românești – că trecutul comunist a fost pus la locul lui și că dreptatea, în cele din urmă, s-a făcut.

Recursul la justiție a fost una dintre procedurile prin care diverse organizații și persoane s-au străduit să obțină verdicte menite să elucideze culpabilitățile și injustițiile trecutului. Ideea de a pune în cîrca justiției obligația de a da verdicte pe seama evenimentelor politice majore este, în sine, demnă de interes. Ea denotă în fapt încrederea comunităților că astfel de preocupări nu țin nici de autoritatea bisericească, nici de cea politică, de asemenea că nu sînt de lăsat doar în seama istoricilor și nu pot fi abandonate nici în mîinile artiștilor. Iar faptul că se delegă experților în practici legale și profesioniștilor din tribunale o misiune de importanță simbolică, morală și axiologică pare să spună că, în anumite comunități umane – tocmai cele ce întreprind astfel de explorări ale temei moștenirilor incomode –, cei care împart dreptatea se bucură de o încredere considerabilă. Cît este de mare pariul pe dreptatea unui sistem juridic dispus să asume, la rîndul lui, gestionarea situațiilor de felul celor evocate se poate pricepe mai bine citind romanele lui John Grisham, unde protagonistul nu mai este, cel mai adesea, polițistul, omul acțiunilor eroice menite să restabilească adevărul și echitatea cu arma în mîină, ci omul de la bară, fie el avocat, fie procuror.

Evoluții de acest fel au loc, prin excelență în lumea separării puterilor, unde justiția nu se află sub presiunea altor puteri – cea politică sau cea economică, de pildă –, așadar mai degrabă în democrații decît în alte regimuri.

Ceea ce relevă autoarele cărții aduse în discuție este faptul că la noi procedura și-a dovedit limitele în condamnarea regimurilor politice. Amnistia decretată de Ceaușescu la noi, în ianuarie 1988, limitează drastic categoriile de infracțiuni ce puteau fi judecate. Cererea anulării

respectivei amnistii, în 2006, nu s-a materializat în decizia dorită. Cazul arată în ce măsură cadrul legislativ în vigoare împiedică judecarea crimelor comunismului nostru și explică supraviețuirea în deplină libertate, chiar cu păstrarea privilegiilor, a vinovaților de odinioară. Numărul mic de procese intentate pentru crime politice comise înainte de 1989, absența totală a condamnărilor pentru represiunea militară din București vorbesc de la sine despre limitele a ceea ce autoarele numesc „justiția penală de tranziție”. Și, dintr-un anumit punct de vedere, semnaleză, poate, și limitele sistemului democrat românesc.

În schimb, în România, procesele intentate foștilor responsabili comuniști au devenit instrumente de legitimare politică pentru diversele partide care s-au succedat la putere după 1989. În funcție de ciclurile electorale și de viziunile pe care actorii politici le-au avut asupra rolului pe care și-l atribuiau ei înșiși în istoria recentă, aceste procese au vizat categorii diferite de inculpați.

Observații interesante, care dau o idee despre importanța și curajul Ralucăi Grosecu și al Ralucăi Ursachi în elucidarea acestui capitol de istorie recentă autohtonă, în comparație cu experiențele similare ale altor state.

http://www.observatorcultural.ro/AVALON.-Cind-justitia-judeca-trecutul*articleID_22375-articles_details.html